9. Etnografiska afdelningen.

Under året tjenstgjorde såsom tillförordnad intendent Professor EINAR LÖNNBERG, samt såsom amanuenser kandidaterna Frih. E. NORDENSKIÖLD och G. HALLSTRÖM, hvarjämte under en del af året Fröken RUMIANTSEV varit anställd som extra biträde.

Under årets lopp ha inom de utställda samlingarna en del smärre omordningar vidtagits. I afdelning II har det rum, som af framlidne Professor STOLPE afsågs för Sundaöarna, i det närmaste blifvit färdigordnadt och en del etiketter, kartor och fotografier ha i denna afdelning blifvit uppsatta. Ett omfattande katalogiseringsarbete har jämte numrering utförts öfver de under årets lopp nytillkomna mycket stora samlingarna. Vid numrering och katalogisering af de föremål, som influtit genom den nedan omtalade etnografiska missionsutställningen voro flera missionärer behjälpliga.

Bland de talrika gåfvorna märkas i främsta rummet en storartad samling, som af Professor Dr. HANS MEYER förärats afdelningen »till minne af hans aflidne vän Professor STOLPE». Denna samling omfattar en stor mängd mycket dyrbara föremål, bland hvilka särskildt böra framhållas åtskilliga fina bronser från Benin af utomordentligt högt värde, vidare föremål från Nya Zeland, Nya Britannien etc., som numera ej längre stå till att erhålla och som sålunda för museet voro särdeles kärkomna. Dessutom ingick i denna gåfva en samling af föremål från Togo samt en stor samling af föremål från pålbyggnader i Schweiz. En annan donation af största betydelse och synnerligen stort värde för afdelningen har öfverlämnats af Kommerserådet F. VON RETTIG, som af framlidne Professor STOLPES arfvingar inlöst de honom i lifstiden tillhöriga samlingarna, bland hvilka äfven finnas en del af de föremål, hvilka af denne användts för hans epokgörande studier öfver ornamentikens utveckling. Kapten ALLAN ABENIUS har till afdelningen förärat den stora och vackra samling af etnografiska föremål, som af Major WESTER

hopbragts i Marocko och som är särskildt belysande för studiet af olika handtverk i nämnda land.

. På Friherre Nordenskiölds initiativ åvägabragtes genom kraftig samverkan af talrika svenska missionärer tillhörande olika missionssamfund under årets lopp en utställning af en mängd föremål från olika länder, hvarest svenska missionärer ha sin verksamhet. Medel för bekostandet af denna utställning som fick namn af »den etnografiska missionsutställningen» erhöllos af följande mecenater: Direktör J. Bernström, Bankdirektör C. A. Carlson, Konsul Oskar Ekman, Disponenten Arvid Hernmarck, Kandidaten Axel Hirsch, Bankdirektör C. F. Jansson, Kommendörkapten O. W. Nordenskjöld, Direktör G. Palmqvist, Bankir N. Persson, Ingenjör Åke Sjögren, Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi och Herr Hjalmar Wijk. Summan af bidragen uppgick till 7,240 kronor. Syftet med denna utställning var, att den skulle belysa de folks lefnadsförhållanden och kulturståndpunkt, bland hvilka svenska misionärer verkade och sålunda skulle den blifva till gagn för missionsföreningarna, då den ju utgjorde en illustration till en sida af missionärernas verksamhet, men efter utställningens slut skulle alla där framvisade föremål tillfalla Riksmusei etnografiska afdelning. Kgl. Vetenskapsakademien befordrade därför utställningen genom att kostnadsfritt upplåta sin hörsal med tillhörande lokaler under tiden 1 maj till 1 oktober. Utställningen ordnades af Frih. Nordenskiöld med biträde af Amanuensen Hallström, Vaktmästare Törnblom samt ett flertal af de i utställningen deltagande missionärerna. De samlingar, som ingingo i nämnda utställning på bekostnad af ofvan anförda mecenaters bidrag voro följande. Diverse föremål insamlade i Kongo af Missionär J. Lundström (bland dessa märkas tvenne mycket vackra trälurar, den ena föreställande en man den andra en kvinna); en samling gjord i Tiflis af missionär W. Sarwe; en mycket betydande samling från Kina gjord med synnerlig omtanke af Missionär J. Sköld, som härmed lyckats framlägga en typisk bild från det lägre folkets lif i Kina och framförallt anskaffat en intressant samling af de verktyg, som användas där af olika handtverkare; en monografisk samling omfattande allt som användes i ett tamuliskt braminhem, åstadkommen af Dr. F. Kugelberg med biträde af braminen Visvanath Ayer; en samling religiösa föremål från Kongo

hopbragt af Missionär C. N. Börrison; en monografisk samling från de lågt stående bhilerna i Indien, hvilken bl. a. innehåller en del egendomliga husurnor afsedda för de aflidnas andar, hopbragt af Missionär G. A. Bjöbk; diverse föremål från Filippinerna insamlat af Missionär B. O. Petersson; samling från Shantung i Kina omfattande särskildt religiösa föremål och husgeråd från det lägre folket, gjord af Missionär J. A. Rinell; en synnerligen värdefull[1] samling från gonderna i Indien omfattande flera hundra föremål, som hopbragts af Missionär Fr. Johansson; en samling i afsevärda mån kompletterande föregående från samma naturfolk anskaffad af E. Hedberg; samling gjord i norra Persien af Fröken E. Sundberg är särskildt af etnobotaniskt intresse; monografisk samling från Amharastammar i Eritrea, gjord af Missionär J. Ivarsson; samling gjord i Sagor i Indien af Missionärerna N. Arén och J. Ekstrand; föremål från Kongo insamlade i Kongo af Missionärerna K. E. Laman och P. O. Wirén; samling från det inre af Kina omfattande bl. a. diverse husgeråd och möbler hopbragta af Missionär J. Sandberg. I anslutning till den etnografiska missionsutställningen ha äfven många gåfvor erhållits: af Fröken Ragnhild Persson föremål från gonderna i Indien; af Missionssekreterare W. Sjöholm Nhimbafetisch; af Missionär E. Ekström föremål från Kongo; af Missionär M. Westling dito; af Hr. J. E. Lundahl dito; af Missionär Fr. Ljungqvist en betydande samling från Zulukaffrerna i Natal; af Missionärerna A. Helldén och L. P. Norenius föremål från Natal; af Fru I. Walberg Zulumediciner m. m.; af Missionär A. R. Kempe en betydande samling från Zululandet; af Missionär G. N. Nyqvist föremål från Kongo; af Missionär A. Walder dito; af Missionär J. E. Norenius och Hr. A. Andersson föremål från Natal; af Missionärerna F. G. Ekholm och N. E. Lundborg föremål från Indien; af Missionär E. Jonsson föremål från Kina; af Brigadör I. A. C. A. Winge föremål från Indien; af Missionär C. P. Friberg föremål från Somalihalfön; af Fru Anna Mattson en gebrisk bruddräkt från Persien; af Missionär C. W. Gran föremål från Kongo; af Missionär Th. Blomstrand föremål från tamulerna i Sydindien; af Missionär R. Sundström

[1] För att belysa denna samlings värde må nämnas, att det stora Museum für Völkerkunde i Berlin ej äger ett enda föremål från detta intressanta naturfolk.

föremål från Eritrea; af Missionär C. N. Börrisson föremål från Kongo.

En mycket omfattande samling, som gjorts af Missionär L. E. Högberg i kinesiska Turkestan var ursprungligen afsedd för samma utställning, men kom för sent för att där kunna inordnas. Den inlöstes och skänktes till afdelningen af Bankdirektör C. A. Carlson.

För öfrigt inflöto äfven direkt till afdelningen ytterligare en hel del gåfvor såsom af Direktör C, G. Boström föremål från Mexiko; af Kapten J. A. Lawson föremål från Transvaal; af Docent I. Trägårdh föremål från Natal; af Hr. E. Allwin stenredskap från Nordamerika; af Senorita Matilde Gagliordo i Lima indianmediciner; af Dr. C. Bovallius föremål från British Guiana; af professor A. Hamberg föremål från Lappland; af Hr E. Arell föremål från Patagonien.

Genom inköp har förvärfvats för afdelningen en del vapen från Fanfolket, som tillhört förre Kassören L. Nejber; en samling vapen m. m. från Kongo, Bangala, inköpt från Maskinisten E. Söderberg och en del föremål från Madagaskar inlösta af kandidat Kaudern.

Till den etnografiska missionsutställningen såldes 23,325 biljetter och den besöktes af 4,462 skolbarn i klass. Amanuenserna demonstrerade vid olika tillfällen samlingarna för lärare.

För speciella studieändamål har afdelningen besökts af Dr. B. Adler från Petersburg, och Missionär I. Hammar har där utarbetat en uppsats om Babvendefolket i nedre Kongo. Dessutom har i vetenskapligt studiesyfte afdelningen besökts af Professor M. Fürst, Lund, Dr. A. O. Heikel, Helsingfors, och Kand. H. Smith, Uppsala, Den sistnämnde har genomgått afdelningens samlingar af palihandskrifter.

För konstindustriellt ändamål har äfven afdelningen besökts t. ex. för afteckning af mönster o. s. v.

Antalet besökande för öfrigt har utgjort på afdelning I 3,992 och på afdelning II 1,658 personer.

För afdelning I har af Frih. Nordenskiöld enligt uppdrag en katalog till ledning för allmänheten utarbetats och tryckts.

I samband med den etnografiska missionsutställningen utgåfvos af missionärer flera broschyrer om de folk, bland hvilka de verkade, samt ett större samlingsarbete »Etnogra-

fiska bidrag af svenska missionärer i Afrika» (Stockholm). Detta arbete redigerades och utgafs af Frih. Nordenskiöld med bidrag af Missionärerna K. E. Laman, P. A. Vestlind, J. Hammar och A. Andersson. Det var genom Direktör G. Palmqvists tillmötesgående mecenatskap, som denna bok kunde utkomma. Äfven utgafs en katalog öfver F. Ljungqvists och Fru I. Walbergs etnografiska samlingar från Natal (Uppsala 1907). Vidare ha under året utkommit:

Hallström, G.: Hällristningar i Norra Skandinavien. Ymer 1907 hft. 3.
Nordenskiöld, E.: Den etnografiska missionsutställningen. Ibid. hft. 2.

Dessutom har den sistnämnde utarbetat ett par under tryckning varande afhandlingar.